

Інформаційна наука та інформаційна професія в Україні

Микола Чурсін¹, Ірина Сілютіна²

Кафедра філософії культури і культурології, Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля, УКРАЇНА, м.Луганськ, кв. Молодіжний, 20а,
E-mail: 1. chursin2n@i.ua, 2. ira128@ukr.net

The state of science about information is considered. Complication of its methodological aspects is marked. Importance of teaching of humanitarian directions of information science is underlined at the higher school, especially at preparation of information specialists

Ключові слова – інформаційна реальність, інформаційна наука, інформаційні спеціалісти, гуманітаризація освіти, інформаційний світогляд, інформаційна діяльність

Сучасною особливістю інформаційної науки є підвищення уваги до її гуманітарних аспектів. Дійсно, стрімкі зміни в сфері інформаційних технологій продемонстрували неспроможність людського суспільства до синхронної адаптації: «...свідомість більшості населення, включаючи і еліту суспільства, загалом, сильно відстає від цих змін. Це об'єктивна реальність, яка має свої причини. Ніколи раніше суспільство і навколишній його світ не змінювалися так стрімко. І психіка людей до таких масштабних і швидких змін не готова. Сьогодні нова інформаційна реальність ще не осмислюється на належному рівні» [1].

Безумовно, осмислення інформаційної реальності, що склалася, на рівні суспільства неможливе без, по-перше, наукових розвідок, а, по-друге, їх відповідної трансляції через систему освіти. При цьому освіта цілком залежна від стану інформаційної науки, наукового осмислення феномену інформації та його ролі в еволюції людства. Виявляється, втім, що надійних, сталих результатів щодо цього феномену від науки чекати поки що не варто.

Як зазначає Б.І.Пружинін, поняття інформації еволюціонує – розширяється, диференціюється, доповнюється новими смисловими аспектами. І в цій еволюції проступають два різноспрямовані вектори. З одного боку, поняття інформації і відповідні підходи, так би мовити, технологізуються, достатньо активно беручи участь в розробці концептуальних основ провідних сучасних технологій. Але при цьому, по мірі занурення в окремі проблемні області, поняття інформації як би дробиться для вирішення цілком конкретних задач на деталізуючі, не дуже між собою пов'язані прикладні аспекти. З другого боку, інформаційні підходи набувають розмито-інтеграційного соціально-технічного значення, придатного для загального опису (конструювання) станів суспільства, насиченого інформаційними потоками; значення, придатного для опису суспільства нинішнього і грядущого у всіх його аспектах – від соціокультурних і економічних до власне техніко-технологічних. Методологічно важливо зрозуміти, де, в яких концептуальних

точках і за яких умов перетинаються ці смислові вектори еволюції поняття інформації? Яким чином загальні інформаційно-світоглядні підходи наповнюються конкретним технологічним змістом, а окремі ракурси співвідносяться в цілісному погляді на інформаційні процеси? [1].

Але, на відміну від фундаментальної науки, якій, як відомо, нікуди поспішати, освіта має формувати інформаційний світогляд молоді вже зараз. Більше того, рівень знань, наданих студентам, визначатиме завтра й наукові результати. Тому освіта має сформувати власну методологію викладання інформаційного кола дисциплін, якимось чином узагальнюючу та, навіть, випереджуючу науковий поступ.

Можна сказати, що в опануванні інформаційної реальності сьогодення освіти має бути властива мудрість, що включає й «знання того, що ми не знаємо». Саме це диктує пріоритет гуманітарного погляду на цю реальність в освіті, відмову від безоглядного схвалення тільки техніко-технологічного напрямку вивчення інформатизації. Останній вже затвердився у вищій освіті як безумовно необхідний, тоді як інші, зокрема, соціально-інформаційний, філософсько-інформаційний, економіко-інформаційний, інформаційно-культурний, інформаційно-валеологічний, все ще тільки-но з'являються в навчальних планах вишів.

У наш час існує велика кількість спеціальностей, що мають справу з інформаційними технологіями, але суто інформаційних спеціальностей (як втім, і науки) обмаль. «Документознавство та інформаційна діяльність» серед них чи не єдина, що робить акцент на сутності й змісті інформаційної діяльності, яка здійснюється для задоволення інформаційних потреб людини (споживача інформації). Тому саме ця спеціальність має найбільшою мірою втілювати гуманітарні аспекти осмислення інформаційної реальності. Її представники повинні мати цілісний інформаційний світогляд, усвідомлювати як нові можливості, так і загрози й небезпеки інформаційного суспільства.

Висновок

У підготовці інформаційних спеціалістів слід надавати пріоритет інформаційно-світоглядним [2] та інформаційно-гуманітарним аспектам.

Література

1. Информационный подход в междисциплинарной перспективе. Материалы «круглого стола» // Вопросы философии. – 2010. – № 2. – С. 84–112.
2. Понятие тезауруса в информационной картине мира : монография / Н. Н. Чурсин. – Луганск : Ноулидж, 2010. – 305 с.